

Державний вищий навчальний заклад  
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра цивільного права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

\_\_\_\_\_ проф. Г.Й. Михайлишин

«\_\_\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2017 р.

**ПРОГРАМА**  
**нормативної навчальної дисципліни**  
**підготовки бакалаврів**

**МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

галузь знань

**08 «Право»**

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

**081«Право»**

(шифр і назва спеціальності)

інститут

**Навчально-науковий юридичний інститут**

(назва інституту)

**м. Івано-Франківськ**  
**2017 рік**

Розроблено та внесено: Навчально-науковим юридичним інститутом ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Розробник програми: кафедра цивільного права, к.ю.н. Мироненко І.В.

Обговорено та рекомендовано Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»  
27.11.2017 р. Протокол №3

## ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Міжнародне приватне право” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки „бакалавр” напряму підготовки 08 „Право” спеціальності 081 „Право”.

**Предметом** вивчення навчальної дисципліни є правове регулювання приватно-правових відносин, ускладнених іноземним елементом, включаючи правову доктрину, положення національного (внутрішнього) законодавства України, міжнародно-правових актів та звичаїв, судову і арбітражну практику,

**Міждисциплінарні зв’язки:** Міжнародне публічне право, Конституційне право України, Цивільне право України, Сімейне право України, Господарське право України, Трудове право України, Цивільне процесуальне право України, Господарське процесуальне право України.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальна частина.
2. Особлива частина.

### 1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Міжнародне приватне право” є вивчення студентами положень актів міжнародного законодавства, законодавство України, а також практики правового регулювання даної сфери відносин, основних теоретико-доктринальних положень сучасного міжнародного приватного права.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Міжнародне приватне право” є засвоєння правових знань, пов’язаних з професійною підготовкою студентів для практичної роботи в сфері господарської діяльності, включаючи зовнішньоекономічні та інші приватноправові відносини міжнародного характеру, набуття ними навичок використання і застосування правових норм, в тому числі норм колізійного та іноземного права, у повсякденній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

**знати :**

- які суспільні складають предмет міжнародного приватного права;
- джерела міжнародного приватного права;
- суб'єкти міжнародного приватного права;
- методи правового регулювання, що застосовуються у міжнародному приватному праві, а також загальні положення щодо застосування іноземного права;
- основні положення особливої частини міжнародного приватного права щодо врегулювання різноманітних приватно-правових відносин за участю іноземного елемента (власності, деліктних, шлюбно-сімейних, спадкових, трудових, цивільно-процесуальних та ін.).

**вміти :**

- знаходити і аналізувати норми національного та міжнародного законодавства з питань регулювання приватно-правових відносин міжнародного характеру;
- тлумачити і застосовувати норми міжнародного та національного законодавства з даного питання;
- узагальнювати та використовувати правову практику правового регулювання в даній сфері;
- складати договори і інші документи, використовувати механізми реалізації та захисту прав та законних інтересів суб'єктів в сфері міжнародного приватного права.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 годин/ 6,0 кредитів ECTS.

## **2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

### **Змістовий модуль 1. Загальна частина**

#### **Тема 1. Предмет та система міжнародного приватного права.**

Поняття міжнародного приватного права.

Предмет міжнародного приватного права.

Співвідношення міжнародного приватного і міжнародного публічного права.

Система міжнародного приватного права.

Методи правового регулювання, які застосовуються у міжнародному приватному праві.

Міжнародне приватне

право як галузь права, правова наука і навчальна дисципліна, їх система.

## **Тема 2. Джерела міжнародного приватного права.**

Поняття та види джерел міжнародного приватного права.

Національне законодавство.

Міжнародні договори.

Звичай у міжнародному приватному праві.

Судова та арбітражна практика у міжнародному приватному праві.

Застосування правової доктрини у сучасному міжнародному приватному праві.

## **Тема 3. Методи регулювання відносин у міжнародному приватному праві.**

Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві.

Уніфіковані норми в міжнародному приватному праві.

Необхідність та правові способи уніфікації норм міжнародного приватного права.

Міжнародні організації, які здійснюють уніфікацію норм міжнародного приватного права.

Колізійні норми у міжнародному приватному праві.

Структура колізійних норм.

Види колізійних норм.

Типи колізійних прив'язок.

Матеріально-правове регулювання у міжнародному приватному праві.

Уніфікація та гармонізація в міжнародному приватному праві.

## **Тема 4. Застосування колізійних норм та іноземного права.**

Загальні положення щодо тлумачення та застосування колізійних норм та іноземного права.

Віднайдення та встановлення змісту норм іноземного права.

Способи тлумачення та кваліфікації в міжнародному приватному праві.

Застереження про публічний порядок.

Зворотне відсилання та відсилання до законодавства третьої держави.

Обхід закону.

Поняття і види правових режимів в міжнародному приватному праві.

Взаємність і реторсії в міжнародному приватному праві.

### **Тема 5. Суб'єкти міжнародного приватного права.**

Загальні засади правового статусу фізичних осіб як суб'єктів міжнародного приватного права.

Колізійні питання особистого статусу фізичної особи.

Поняття та колізійні питання громадянства.

Правосуб'єктність та правовий режим іноземців в Україні.

Категорії та правовий статус іноземців в Україні.

Особливості правового статусу громадян України за кордоном.

Поняття та види юридичних осіб у міжнародному приватному праві.

Особистий закон юридичної особи.

Критерії щодо встановлення „національності” юридичної особи в міжнародному приватному праві.

Особливості правового статусу юридичних осіб в іноземних державах.

Держава як суб'єкт міжнародних приватно-правових відносин.

Імунітет держави та його види.

### **Тема 6. Речові права у міжнародному приватному праві.**

Загальні положення речового права.

Колізійні питання права власності в міжнародному приватному праві.

Колізійні норми речового права в внутрішньому законодавстві України.

Правовий режим іноземних інвестицій в Україні.

Форми та види іноземних інвестицій.

Міжнародні договори про взаємний захист інвестицій.

## **Тема 7. Правочини з іноземним елементом.**

Поняття та види міжнародних договорів цивільно-правового характеру.

Міжнародно-правове регулювання правочинів з іноземним елементом.

Особливості правового регулювання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) в Україні.

Правове регулювання змісту зовнішньоекономічних договорів (контрактів).

Колізійні питання форми міжнародного цивільно-правового договору.

Колізійні питання змісту міжнародного цивільно-правового договору.

Право, що підлягає застосуванню до контрактів міжнародної купівлі-продажу.

„Віденська конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів” (1980 р.): загальні положення.

## **Змістовий модуль 2. Особлива частина**

### **Тема 8. Зобов'язання із заподіяння шкоди в міжнародному приватному праві.**

Умови настання деліктного зобов'язання в національних правових системах.

Колізійні питання деліктних зобов'язань з „іноземним елементом” у національному праві.

Регулювання деліктних зобов'язань з „іноземним елементом” у внутрішньому законодавстві та міжнародних договорах України.

### **Тема 9. Правове регулювання шлюбно-сімейних відносин у міжнародному приватному праві.**

Особливості правового регулювання шлюбно-сімейних відносин в міжнародному приватному праві.

Колізійні питання оформлення шлюбу в міжнародному приватному праві.

Матеріальні вимоги щодо вступу в шлюб у міжнародному приватному праві.

Формальні умови дійсності шлюбу.

Правове регулювання майнових та особистих немайнових відносин подружжя в міжнародному приватному праві.

Колізійні питання припинення шлюбних відносин в міжнародному приватному праві.

### **Тема 10. Спадкування у міжнародному приватному праві.**

Колізійні питання в сфері спадкових відносин в міжнародному приватному праві.

Міжнародні договори в сфері спадкових відносин.

Колізійне регулювання в сфері спадкових відносин.

Перехід спадщини до держави.

Інститут спадкової трансмісії та негідного спадкоємця.

Перехід спадщини до держави.

Норми з питань спадкування, що містяться в міжнародних договорах.

### **Тема 11. Міжнародно-правове регулювання трудових відносин.**

Міжнародно-правове регулювання питань праці.

Колізійне регулювання трудових відносин за участю іноземного елемента.

Правове регулювання праці іноземців та осіб без громадянства в Україні.

Правове регулювання питань праці громадян України за кордоном.

Колізійні прив'язки, застосовувані до регламентації трудових відносин з „іноземним елементом”.

### **Тема 12. Міжнародний цивільний процес.**

Поняття та зміст міжнародного цивільного процесу.

Міжнародна підсудність в цивільних справах: загальні положення.

Підсудність справ судам України справ з іноземним елементом.

Виключна та альтернативна підсудність у справах з іноземним елементом

Процесуальний статус іноземних суб'єктів в Україні: загальна характеристика.

Процесуальна право- та дієздатність іноземців в Україні.

Міжнародна правова допомога в цивільних справах: поняття та зміст.

Визнання та виконання іноземних судових рішень: загальні положення.

Визнання та виконання іноземних судових рішень за законодавством України.

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.

Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Міжнародно-правове регулювання діяльності комерційного арбітражу.

Законодавство України про міжнародний комерційний арбітраж: загальна характеристика.

Правовий статус постійно діючих міжнародних комерційних судів в Україні.

Арбітражна угода: поняття, види, зміст.

Загальні положення щодо арбітражного розгляду справ.

Оскарження та виконання арбітражних рішень.

### 3. Рекомендована література

| № з/п                       | Назва                                                                                                                                                                                                          | Кількість примірників у бібліотеці |
|-----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>Базова література</b>    |                                                                                                                                                                                                                |                                    |
| 1.                          | Мироненко І.В. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник / І.В. Мироненко. – К.: Алерта, 2013. – 288 с.                                                                                                   | 4                                  |
| 2.                          | Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / За ред. проф. В.П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. – Х.: Право, 2011. – 320 с.                                                              | 1                                  |
| 3.                          | Фединяк Г.С., Фединак Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. / Г.С. Фединак, Л. С. Фединак. – К.: Алерта, 2017. – 504 с.                                                                                  | 1                                  |
| 4                           | „Міжнародне приватне право: підручник / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. – 2-ге видання. – К.: Алерта, 2014. – 656 с.                                                                                    | 1                                  |
| 5.                          | Міжнародне приватне право: навч. посібн. / За ред. С.Г. Кузьменка – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 316 с.                                                                                               | 2                                  |
| 6.                          | Закон України „Про міжнародне приватне право” від 23.06.2005 року // Електронний ресурс - режим доступу: <a href="http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15">http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2709-15</a> | електр. ресурс                     |
| 7.                          | Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року // Електронний ресурс - режим доступу: <a href="http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/">http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/</a>        | електр. ресурс                     |
| <b>Допоміжна література</b> |                                                                                                                                                                                                                |                                    |
| 8.                          | Міжнародний цивільний процес України: Навчальний посібник. Практикум: За ред. доктора юридичних наук, професора С.Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2010. – 328 с.                                     | 2                                  |

|     |                                                                                                                                                                            |   |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| 9.  | Цірат Г.А Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації монографія / Г.А. Цірат. – Харків, 2013. – 482 с.                      | 1 |
| 10. | Міжнародний цивільний процес України: Навчальний посібник. Практикум: За ред. доктора юридичних наук, професора С.Я. Фурси. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2010. – 328 с. | 1 |
| 11. | Кармаза О.О. Міжнародне спадкове право: Науково-практичний посібник. – К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2007. – 328 с.                                                        | 1 |
| 12. | Міжнародний комерційний арбітраж в Україні: теорія та законодавство / Під загальною ред. І.Г. Побірченка. – К.: Ін Юре, 2007. – 584 с.                                     | 1 |

#### **4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:**

Екзамен

#### **5. Засоби діагностики успішності навчання**

Індивідуальні роботи, контрольні роботи, екзаменаційні роботи.